

جمهوری اسلامی ایران
سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

CODEX ALIMENTARIUS COMMISSION
Thirty-fourth Session
International Conference Centre, Geneva, Switzerland
4 - 9 July 2011

گزارش سی و چهارمین اجلاس کمیسیون کدکس مواد غذایی (CAC)

محل برگزاری : سوئیس ژنو

تاریخ برگزاری : ۹ - ۴ جولای ۲۰۱۱

تهیه کننده : لیلا زینت بخش

دبیر کمیته ملی کدکس غذایی ایران

تیرماه ۱۳۹۰

گزارشی که پیش روست، گزارش شرکت اعضای تیم ۶ نفره اعزامی از ایران، درسی و چهارمین اجلاس CAC می باشد. که بر اساس جمع بندی اطلاعات و پیشنهادات واصله از کمیته های ذیربط در این اجلاس حضور موثر و موفقیت آمیزی داشتند. و در واقع دستاورد های این اجلاس، ماحصل کوشش و تلاش ۱۱ ساله افرادی است که طی این سال ها با فعالیت موثر در کمیته های کدکس، وبدون انتظار با عشق و علاقه وبا هدف حفظ منافع ملی فعالیت کرده و در این راستا همیشه دبیر خانه کدکس غذایی و کمیسیون ملی کدکس ایران را حمایت نمودند.

بدین وسیله از زحمات جناب آقای مهندس برزگری به عنوان یکی از بنیان گذاران دبیرخانه کدکس در سازمان استاندارد و رئیس کمیسیون ملی کدکس غذایی و نایب رئیس شورای هماهنگی کدکس که در طی این سفر با رهنمودهای خود ما را یاری نمودند، کمال تشکر دارد.

از تلاشهای معاون محترم برنامه ریزی جناب آقای مهندس امامی، جناب آقای مهندس پور حبیبی مدیر کل محترم دفتر تدوین، سرکار خانم سمیعی معاونت محترم مشارکت در تدوین استاندارد که مشتاقانه در مساعدت به کمیته های فنی کدکس و کمیسیون ملی و اعزام نمایندگان گام برداشته اند، تشکر و قدردانی می گردد.

از پی گیری و هماهنگی های لازم مدیرکل و همکاران محترم بخش روابط بین الملل به ویژه سرکار خانم مزینانی، سایر مسئولین در بخش های مختلف سازمان استاندارد، هیئت اعزامی به ویژه همکاران محترم سازمان تحقیقات کشاورزی، نمایندگان محترم دفتر خواربار کشاورزی (FAO)، اعضای محترم کمیته ها به خصوص کمیته های روغن، افزودنی ها، شیر و فراورده ها، ماهی و فراورده های شیلاتی، میوه ها و سبزیهای تازه و خاور نزدیک تقدیر و تشکر می گردد.

لیلا زینت بخش

دبیر کمیته ملی کدکس غذایی ایران

مقدمه

کمیسیون کدکس مواد غذایی ، کمیسیون مشترک دوسازمان خواربار کشاورزی FAO و سازمان بهداشت جهانی WHO به دلیل اهمیت و لزوم تدوین استانداردهای غذایی به صورت هماهنگ ، در سال ۱۹۶۳ ایجاد گردید. این کمیسیون هر ساله به منظور تصویب استانداردها ، راهنماها و پیشنهادات مربوطه به کمیته های تخصصی در مقر FAO (رم) یا WHO (سوئیس) تشکیل می گردد و بر اساس برنامه های مشترک غذایی این دو سازمان تصمیم گیری می کند و پس از تصویب در این کمیسیون ، سایر مراحل اجرایی ، چاپ و انتشار استانداردها و مدارک را به صورت علمی و فنی صورت می پذیرد. در حال حاضر ۱۸۵ کشور از جمله ایران عضو این کمیسیون بوده و از ویژگی های مهم این کمیسیون تصویب تدوین استانداردهای جهانی مواد غذایی با رعایت مسائل ایمنی و بهداشتی مصرف کنندگان و تسهیل تجارت و تبادل مواد غذایی بین کشورها می باشد . با توجه به تاکید سازمان تجارت جهانی WTO رعایت این استانداردها در تجارت مواد غذایی بین کشورهای منطقه ای و سایر کشورهای عضو کمیسیون اهمیت بسزایی دارد.

کیفیت کار این اجلاس (CAC) و برنامه حجیم آن در هر اجلاس و تعدد مطالب منتشره بر سیاستگذار بودن این کمیته تاکید دارد و با توجه به اینکه این اجلاس بین دولتها برگزار می شود (intergovernmental) نمایندگان و مسئولین سازمانها و وزارتخانه ها از کشورهای مختلف حضور می یابند.

ترکیب هیئت اعزامی از ایران نیز بیانگر اهمیت موضوع و توجه مسئولین کشور به استانداردهای بین المللی مواد غذایی می باشد که از سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران سه نماینده ، از وزارت جهاد کشاورزی دو نماینده و از بخش خصوصی یک نماینده در این اجلاس حاضر شدند .

اسامی شرکت کنندگان عبارت است از :

- آقای مهندس نظام الدین برزگری ، رئیس سازمان استاندارد و دبیر شورای هماهنگی کدکس غذایی

ایران

- آقای دکتر جواد شخص توکلیان ، نماینده ایران در فائو

- آقای دکتر محمد علی کمالی، معاون تحقیقاتی سازمان تحقیقات کشاورزی

- خانم دکتر زهرا پیراوی ونک دبیر کمیته فنی روغن و چربی و دبیر کمیته اجرایی کدکس غذایی ایران

- خانم مهندس لیلا زینت بخش مسئول دبیرخانه کدکس غذایی ایران و دبیر کمیته منطقه خاور

نزدیک

- آقای دکتر بهزاد مرندی نایب رئیس کمیته افزودنی های مواد غذایی

از آنجا که بررسی نقطه نظرات ایران در این کمیسیون به تصویب می رسید و رهبری کارگروه های

الکترونیکی با موضوعات ذیل در کمیته های تخصصی ، به ایران واگذار شد بود بنابراین موضوعات در

این اجلاس مطرح و مورد تصویب کمیسیون کدکس بین الملل قرار گرفت که شرح آن به تفکیک ،

گزارش میگردد.

❖ **پیشنهاد تجدید نظر استخراج روغن ها به روش پرس سرد**

❖ **پیشنهاد تدوین آیین کار بهداشتی تولید خاویار**

❖ **پیشنهاد تجدید نظر سیستم های شماره گذاری مواد افزودنی INS**

❖ **پذیرش استاندارد انار در مرحله ۵ تدوین استاندارد**

❖ **پذیرش استاندارد دوغ به عنوان استاندارد منطقه ای خاور نزدیک**

➤ شایان ذکر است موارد مطرح شده توسط ایران ، به صورت زیر خط مشخص گردیده است .

CODEX ALIMENTARIUS COMMISSION

Food and Agriculture
Organization of
the United Nations

World Health
Organization

Viale delle Terme di Caracalla, 00153 Rome, Italy - Tel: (+39) 06 57051 - Fax: (+39) 06 5705 4593 - E-mail: codex@fao.org - www.codexalimentarius.net

سی و چهارمین اجلاس سازمان بین المللی کمیسیون کدکس غذایی ۹ ۴ جولای سال ۲۰۱۱ در مرکز کنفرانس های بین المللی شهر ژنو در کشور سوئیس برگزار گردید.

ریاست جلسه را خانم **Karen Hulebak** از آمریکا با همراهی سه نایب رئیس از کشورهای دانمارک، هند و اوگاندا برعهده داشتند.

این اجلاس با حضور ۶۲۵ شرکت کننده از ۱۴۵ کشور عضو، یک سازمان عضو، ۳۴ عضو دولتی و غیر دولتی از جمله آژانسهای وابسته به سازمان ملل (UN) برگزار شد.

اجلاس توسط سخنرانی مدیران **WHO,FAO** آغاز و بر ضرورت های اخیر ایمنی مواد غذایی (مثل آلاینده های مواد غذایی و یا مباحث رادیو اکتیویته به ویژه در ژاپن ...) و فعالیت های INFOSAN (The International Food Safety Authorities Network)، حمایت از مصرف کننده و همکاری نزدیک این دو سازمان جهت ترویج و نظارت بر اجرای استانداردها اشاره گردید.

آغاز اجلاس و مشروح اقدامات :

دستور کار کلی کمیسیون در ۱۸ بند برای سی و چهارمین اجلاس CAC (شورای سیاستگذاری کدکس غذایی) مورد پذیرش قرار گرفت و مقرر گردید برای برخی بندهای (بند ۹ و ۱۰) دستور کار بحث و تبادل نظر صورت گیرد. (دستور کار ۱)

گزارش شصت و پنجمین اجلاس کمیته اجرایی کدکس :

بر اساس قانون ۵ روش های اجرایی کدکس ، رئیس کمیته اجرایی گزارش شصت و پنجم این جلسه را برای کمیسیون قرائت کردند و بر تدوین موارد بحرانی استانداردها و موارد جدید تاکید کردند. همچنین کمیسیون از بودجه و مسائل مالی مطابق با اجرای برنامه استراتژی سالهای ۴۰۱۳ و ۲۰۰۸ و تدوین استراتژی برای ۴۰۱۹ و ۲۰۱۴ اطلاع رسانی کرد. (دستور کار ۲)

CODEX ALIMENTARIUS COMMISSION

Food and Agriculture
Organization of
the United Nations

World Health
Organization

Viale delle Terme di Caracalla, 00153 Rome, Italy - Tel: (+39) 06 57051 - Fax: (+39) 06 5705 4593 - E-mail: codex@fao.org - www.codexalimentarius.net

PROVISIONAL AGENDA

Item Subject Document

1. Adoption of the Agenda CX/CAC 11/34/1
2. Report by the Chairperson on the 65th Session of the Executive Committee REP 11/EXE
3. Reports of FAO/WHO Coordinating Committees and Appointment of Regional Coordinators reports of coordinating committees1
4. Proposed Amendments to the Procedural Manual CX/CAC 11/34/2
Comments on the Proposed Amendments to the Procedural Manual CX/CAC 11/34/2Add.1 –
5. Draft Standards and Related Texts at Step 8 of the Procedure including those submitted at Step 5 with a recommendation to omit Steps 6 and 7 and at Step 5 of the Accelerated Procedure CX/CAC 11/34/3
Comments on Draft Standards and Related Texts submitted to the Commission for Adoption CX/CAC 11/34/4
6. Proposed Draft Standards and Related Texts at Step 5 CX/CAC 11/34/5
Comments on Draft Standards and Related Texts at Step 5 CX/CAC 11/34/6
7. Revocation of Existing Codex Standards and Related Texts CX/CAC 11/34/7
8. Amendments to Codex Standards and Related Texts CX/CAC 11/34/8
9. Proposals for the Elaboration of New Standards and Related Texts and for the Discontinuation of Work CX/CAC 11/34/9
10. Matters referred to the Commission by Codex Committees and Task Forces CX/CAC 11/34/10
11. Financial and Budgetary Matters CX/CAC 11/34/11
12. . Strategic Planning of the Codex Alimentarius Commission CX/CAC 11/34/12
13. Relations between the Codex Alimentarius Commission and other International Organizations CX/CAC 11/34/13

CODEX ALIMENTARIUS COMMISSION

Food and Agriculture
Organization of
the United Nations

World Health
Organization

Viale delle Terme di Caracalla, 00153 Rome, Italy - Tel: (+39) 06 57051 - Fax: (+39) 06 5705 4593 - E-mail: codex@fao.org - www.codexalimentarius.net

14. Matters arising from FAO and WHO
 - a) FAO/WHO Project and Trust Fund for Enhanced Participation in
Codex CX/CAC 11/34/14
 - b) Other Matters arising from FAO and WHO CX/CAC 11/34/15
15. Election of the Chairperson, Vice-Chairpersons and other Members of
the Executive Committee CX/CAC 11/34/16
16. Designation of Countries responsible for Appointing the Chairpersons
of Codex Committees and Task Forces and Schedule of Sessions 2012-2013 CAC11/34/17
17. Other Business
18. Adoption of the Report

PROVISIONAL TIMETABLE

DAY ITEMS

Monday, 4 July 1 – 5, 15

Tuesday, 5 July 5(cont.) – 9

Wednesday, 6 July 10- 13

Thursday, 7 July 14 - 17

Friday, 8 July no session

Saturday, 9 July 18 (Adoption of report)

گزارش های کمیته های هماهنگی منطقه ای FAO/WHO (دستور کار ۳)

کلیه نمایندگان کمیته های هماهنگ کننده مناطق جغرافیایی اعم از آسیا، آفریقا، اروپا، آمریکای لاتین و کارائیب، امریکای شمالی و اقیانوسیه و خاور نزدیک، گزارشات مورد نظر مناطق خود را به جلسه ارائه نمودند. با توجه به اینکه ایران از نظر جغرافیایی در منطقه خاور نزدیک قرار دارد، هماهنگ کننده منطقه (کشور تونس) گزارشی مختصر از ششمین اجلاس منطقه ایراد کردند و نظر به اینکه اکثریت کشورهای این منطقه عرب زبان هستند بر ترجمه به موقع مدارک به زبان عربی تاکید کردند. همچنین آیین کار بهداشتی غذاهای خیابانی در مرحله ۵ باقی ماند و استاندارد محصولات منطقه مثل harissa , halwa tehenia از مرحله ۵ به ۸ ارتقا یافت. کشور لبنان نیز به عنوان هماهنگ کننده بعدی منطقه معرفی شد و اجلاس آتی کمیته منطقه خاور نزدیک در این کشور برگزار خواهد شد.

شایان ذکر است، استاندارد دوغ که توسط (کمیته فنی شیر و فراورده های کدکس غذایی ایران)

تهیه شده بود، در ششمین اجلاس کمیته منطقه خاور نزدیک مطرح شد و در اجلاس (CAC)، به

عنوان استاندارد منطقه خاور نزدیک کدکس مصوب گردید.

پیشنهاد اصلاحیه روش های اجرایی کدکس (دستور کار ۴)

کمیسیون متذکر شد که پیشنهاد شده بر اساس شرح وظایف کمیته میوه ها و سبزیهای فرایند شده موضوع کمیته آبمیوه ها و آب سبزیجات نیز به این کمیته محول و گروه کاری آبمیوه ها (ad hoc) منحل شود که پس از تبادل نظر کشورها (از جمله آمریکا، برزیل) مقرر شد اصلاحیه ای برای شرح وظیفه کمیته میوه ها و سبزیهای فرایند شده تهیه و موضوع آبمیوه ها به جز سایر فراورده ها (related products) در این کمیته گنجانده شود.

موضوع های مطرح شده توسط کمیته های فنی کدکس غذایی

کمیته باقیمانده دارو های دامی CCRVDF :

با توجه به نظرات کشور های سوئیس و نروژ مقرر شد حد MRL برای narasin به ویژه در گوشت خوک به دلیل باقیمانده آنتی میکروبی در نظر گرفته شود. همچنین از طرف ایران، مصر، اتحادیه اروپا، کرواسی، نیز پیشنهاد شد برای میزان tilmicosin که برای مرغ و بوقلمون استفاده میشود حد MRL تعیین شود که هر دو مورد در مرحله ۸، تصویب شد. معیارهای عملکرد تجزیه و تحلیل مواد باقی مانده دامی برای چند باقیمانده واجرا، نظارت قوانین ملی ایمنی مواد غذایی و برنامه های تضمینی در ارتباط با استفاده از داروهای دامی و فهرست اولویت های داروهای دامی مورد ارزیابی JECFA به عنوان پیشنهاد جدید، پذیرفته شد.

گروه کاری ویژه برای مقاومت ضد میکروبی TFAR :

توسط کمیسیون و کشور آمریکا از کشور کره به دلیل سازماندهی مناسب و میزبانی این گروه کاری (task force) تقدیر و تشکر شد و پیش نویس راهنمای ارزیابی خطر مقاومت ضد میکروبی ناشی از غذا در مرحله ۸ مصوب گردید.

میوه ها و سبزیهای فرایند شده CCPFV:

پیش نویس استاندارد نارگیل خشک شده (از مرحله ۵ به ۸) و پیش نویس اصلاحیه برای کنسرو برخی قارچها (مبنی بر عدم استفاده از منو سدیم گلوتامات) مورد پذیرش قرار گرفت.

بهداشت مواد غذایی CCFH :

در این بخش راهنمای کنترل کمپیلو باکتر و سالمونلا در گوشت مرغ در مرحله ۵ به ۸، راهنمای کنترل انگل ها در گوشت و ضمیمه آیین کار بهداشتی برای خربزه به صورت آیتم جدید مورد تصویب قرار گرفت.

کمیسیون با تجدید نظر و اصلاحیه آیین کار بهداشتی جمع آوری ، فرایند سازی و بازاریابی آبهای معدنی طبیعی موافقت نمود و استاندارد از مرحله ۵ به ۸ ارتقا یافت منوط بر اینکه اصلاحاتی برای ادعاهای میکروبیولوژیکی صورت پذیرد. (دستور کار ۸)

لازم به باید آوری است گروه کاری آبهای معدنی طبیعی کمیته آشامیدنی های کدکس غذایی ایران ، پیشنهادات مفصلی در سنجش عامل کدورت، نحوه بسته بندی و عرضه فرآورده آب معدنی ، سلامت میکروبی و روش گندزدایی و گندزداهای مجاز ، نگهداری بطری ها ..را . به کمیسیون ارائه کرده بود و مقرر شد موارد پیشنهادی برای اصلاح بحث میکروبی نیز بررسی گردد.

روغن ها و چربیها CCFO:

کمیسیون با اصلاحیه استاندارد روغن های نباتی (palm kernel olein ,palm kernel stearin) و آیین کار نگهداری و حمل و نقل روغن های خوراکی به صورت فله در مرحله ۸ و برای پیش نویس اصلاح لیست محموله ها (با توجه به محدودیت های مورد نظر JECFA) از مرحله ۵ به ۸ و با پیش نویس روغن ماهی و روغن سبوس برنج بعنوان new work موافقت نمود.

کمیته روغن ها و چربیهای کدکس غذایی ایران در بیست و دومین اجلاس تخصصی آن که در کشور مالزی برگزار شد ، توانست پذیرش پیشنهاد استاندارد بین المللی روغن ها و چربی های خوراکی به روش پرس سرد را ، همزمان با تدوین استاندارد ملی موضوع مذکور، تهیه نماید و ورهبری کار گروه الکترونیکی آن به عهده گیرد. در سی و چهارمین اجلاس CAC با کمک دبیر کمیته (سرکار خانم دکتر پیراوی) و مذاکرات و توجیهاتی که با کشور مالزی صورت گرفت ، مقرر شد کار گروه الکترونیکی آن به رهبری ایران برای روغن های نباتی تشکیل و پیشنهادات کشورها جمع آوری و بر روش پرس سرد برای استخراج این روغن ها تاکید گردد.

نمونه برداری و روشهای آزمون CCMAS:

تجدید نظر اندازه گیری عدم قطعیت در مرحله ۸ ، اصول به کارگیری نمونه برداری و روش های آزمون در تجارت بین الملل و معیار های روش های اختصاصی در استاندارد های کدکس به عنوان پروژه جدید ، پذیرفته شد.

افزودنی های ماد غذایی CCFA:

پیش نویس استاندارد کلی مواد افزودنی (GSFA) با توجه به نظرات کشورها (امریکا و استرالیا) برای حذف آیتم ۱۶ در مرحله ۸ ، ویژگیهای شناسایی و خلوص مواد افزودنی در محله ۵/۸ ، استاندارد نمک خوراکی در مرحله ۵ ، تجدید نظر سیستم شماره گذاری (به ویژه برای بنزوات و سوربات و کارامل) مورد پذیرش قرار گرفت .

در چهل و سومین اجلاس کمیته افزودنیهای خوراکی کدکس که در آوریل سال ۲۰۱۱ (فروردین ۹۰)

در کشور چین برگزار گردید، پیش نویس تجدید نظر استاندارد سیستم های شماره گذاری

افزودنیهای خوراکی INS مطرح شد و رهبری کار گروه الکترونیکی آن ، به ایران واگذار گردید که

در این اجلاس مورد تصویب قرار گرفت . در این راستا تلاش های نایب رئیس کمیته فنی جناب آقای

دکتر مرنندی در هر دو اجلاسیه (افزودنی ها و CAC) قابل تقدیر می باشد .

آلایندة های مواد غذایی CCCF:

تعیین حد مجاز ارسنیک در برنج به عنوان پیش نویس جدید ، حد مجاز ملامین در مرحله ۵ (در غذای کودک به صورت مایع) و پیشگیری و کاهش اتیل کربنات در عرقیات میوه های هسته دار در مرحله ۵ به ۸ پذیرفته شد .

باقیمانده سموم آفت کش ها CCPR:

میزان MRL در آفت کش ها در مرحله ۸ (با توجه به نظرات اتحادیه اروپا و نروژ) ، میزان MRL برای انواع مختلف محصولات کشاورزی از ۵ به ۸ ، طبقه بندی مواد غذایی و خوراک دام در مرحله ۵ و لیست اولویت بندی سموم به عنوان آیتم جدید مورد تصویب قرار گرفت.

ماهی و فراورده های شیلاتی CCFFP:

در این بخش پیش نویس استاندارد سس ماهی در مرحله ۸ ، آیین کار بهداشتی ماهی و فراورده ها (ماهی دودی) و اصلاحیه استاندارد انجماد سریع ماهیان در مرحله ۵ به ۸ ، پیش نویس انجماد سریع برای ماهیان دو کفه ای در مرحله ۵ و آیین کار بهداشتی تولید خاویار به عنوان آیتم جدید (New work) پذیرفته شد.

در سی و یکمین اجلاس کمیته ماهی و محصولات شیلاتی که در کشور نروژ برگزار شد، پیشنهاد تدوین استاندارد آئین کار فرآوری خاویار مطرح شد و با توجه به رایزنی قبلی با نمایندگان کشورهای تاثیر گزار از قبیل اتحادیه اروپائی، فرانسه، ایتالیا ، آمریکا ، سازمان فائو و رئیس کمیته ، مورد تأیید قرار گرفت و مقرر شد ایران بعنوان لیبر با تشکیل کارگروهی الکترونیک و با مشارکت کشورهای علاقه مند نسبت به تدوین استاندارد و ارائه پیش نویس اولیه در اجلاس بعدی کام بردارد
که در سی و چهارمین اجلاس کمیسیون کدکس این پیش نویس مصوب اعلام گردید و مورد حمایت اتحادیه اروپا قرار گرفت.

کمیته سبزیها و میوه های تازه CCFFV:

استاندارد گوجه فرنگی درختی در مرحله ۸ ، فلفل تند (chili pepper) در مرحله ۵ به ۸ ، انار در مرحله ۵ و استاندارد میوه های گرمسیری (passion fruits) به عنوان آیتم جدید ، مصوب اعلام گردید.

کمیته سبزیها و میوه های تازه ایران ، پیش نویسی استاندارد انار را به دلیل تولید و صادرات بالای این محصول تهیه کردو در چهاردهمین اجلاس این کمیته در سال ۲۰۰۸، مطرح نمود و پیشنهاد گردید به دلیل اینکه ایران در منطقه خاور نزدیک قرار دارد و انار محصول منطقه ای است باید در اجلاس کمیته منطقه ای خاور نزدیک این استاندارد بررسی گردد.

در چهارمین اجلاس کمیته منطقه خاور نزدیک این پیش نویسی به ایران واگذار و در دستور کار اجلاس پنجم آن که در تونس برگزار شد، قرار گرفت که پیشنهاد شد ، باتوجه به اینکه انار محصولی است که در مناطق مختلف دنیا وجود دارد تدوین آن باید به صورت جهانی صورت گیرد. همچنین کمیته توافق کرد ایران با اردن ، کویت ، تونس این پیش نویسی استاندارد را در یک کار گروه الکترونیکی تجدید نظر نماید،

در سی و دومین اجلاس کمیسیون کدکس CAC که در تیر ماه سال ۲۰۰۹ در کشور ایتالیا برگزار شد ایران از طرف کشورهای هند ، اندونزی ، مالزی ، لیبی و الجزایر حمایت شد و در پانزدهمین اجلاس کمیته میوه و سبزی در اکتبر سال ۲۰۰۹ در کشور مکزیک خوشبختانه با تلاش دبیر مربوطه، تدوین پیش نویسی استاندارد

کدکس انار به صورت کار گروه الکترونیکی به رهبری ایران مصوب و پیش نویسی استاندارد انار در مرحله step3 تصویب شد بنابراین ایران موظف شد که پیش نویسی استاندارد کدکس انار را با همکاری سایر کشورها به صورت الکترونیکی تهیه و برای تصویب در مرحله 5 step به دبیر خانه کدکس مکزیک ارسال شد. که به علت عدم حضور نماینده ایران در اجلاس رهبری تدوین این استاندارد پس از ۳ سال تلاش بی وقفه اعضای کار گروه انار، به آمریکا واگذار گردید. در سی و چهارمین اجلاس CAC، مذاکرات مفصلی از جانب سفیر محترم فائو آقای دکتر توکلین و نایب رئیس کمیته افزودنی ها با اعضای کشور آمریکا و جناب آقای دکتر Dave کاندیدای ریاست برای اجلاس آتی کمیسیون (صورت پذیرفت و قول همکاری (co-chair) ایران برای کار گروه الکترونیکی انار بعد مرحله ۵ از کشور آمریکا گرفته شد.

برچسب گذاری مواد غذایی CCFL:

پیش نویس اصلاحیه راهنمای برچسب گذاری مواد غذایی برای قید فهرست مواد مغذی به صورت اجباری یا اختیاری از مرحله ۵ به ۸ ارتقا یافت. در این بخش کشور مالزی برای میزان چربی و میزان اسیدهای چرب ترانس پیشنهاداتی مبنی بر عدم درج اسیدهای چرب ترانس مطرح نمود که با توجیحات نماینده WHO و درخواست سایر شرکت کنندگان مقرر شد موارد بررسی گردد.

تجدید نظر راهنمای برچسب گذاری در مرحله ۸، پیش نویس برچسب گذاری غذاهای حاصل از بیوتکنولوژی نیز از مرحله ۵ به ۸، پیش نویس مقادیر مرجع مواد مغذی به مرحله ۵ مصوب گردید و راهنمای تولید، فرایند سازی، برچسب گذاری و بازاریابی غذاهای ارگانیک به عنوان آیتم جدید پذیرفته شد.

شیر و فراورده های شیری CCMMP:

در سی و سومین اجلاس کمیسیون CAC پیشنهاد شده بود پیش نویس استاندارد برای پنیر فراوری شده (processed cheese) به صورت منطقه ای تدوین گردد که در این اجلاس نظرات هماهنگ کننده های منطقه ای مطرح شد و از طرف اروپا، آسیا، آمریکای شمالی مخالفت شد (تدوین منطقه ای) ولی از طرف آفریقا، خاور نزدیک، آمریکای لاتین تدوین منطقه ای یا جهانی حمایت گردید. نهایتاً مقرر شد تا اجلاس آتی تدوین این پیش نویس متوقف شود و از کشور میزبان (نیوزلند) و دبیر خانه کدکس بین الملل خواسته شد در جمع بندی این موضوع همکاری داشته باشند.

در اجلاس نهم کمیته شیر و فراورده ها در سال ۲۰۰۸ در کشور نیوزلند پیش نویس استانداردهای

نوشیدنی های تخمیری بر پایه شیر از مرحله ۳ به ۵ ارتقاء یافتند. در آن اجلاس، معرفی دوغ به

نمایندگان کشورهای گوناگون انجام شد. با توجه به اینکه اجلاس بین المللی کمیته فنی لبنیات کدکس هر

دو سال یکبار برگزار می گردد و در سال ۲۰۱۰ این فراورده بنا بر نظر اجلاس در گروه نوشیدنی های

تخمیری بر پایه شیر قرار نگرفت و پیشنهاد شد این پیش نویس به صورت منطقه ای مطرح گردد.

، در ششمین اجلاس کمیته منطقه خاور نزدیک در تونس این موضوع بررسی شد و اصلاحات صورت گرفت
و در این اجلاس (CAC) بعد از رایزنی با برخی از کشورهای منطقه از جمله تونس ، مصر ، سوریه، به
عنوان استاندارد منطقه خاور نزدیک کدکس مصوب گردید.

دستور کار ۴ تا دستور کار ۹

جدول مربوط به پیشنهادها در مرحله " ۸ " ، " ۵ به ۸ " ، مرحله " ۵ " ، موارد " منحل شده " ، موارد " قطع شده " ، به تصویب رسیدند . در گزارش پیوست شده است .

استانداردها و متون نگه داشته شده در مرحله ۸

در این بخش بر روی موضوع میزان بیشینه **Bovine Somatotropin** بحث شد و مقرر شد کمیسیون ، سر فصل موضوع تدوین **MRL** این ماده را ، از دبیر خانه کدکس بین الملل دریافت و ارزیابی **JECFA** را نیز بررسی نماید.

❖ بر روی میزان بیشینه **ractopamine (MRL)** در مرحله ۸ بحث و تبادل نظر مفصلی انجام شد که دو روز کاری از برنامه کمیسیون، روی مسئله راکتوپامین (**ractopamine**) صرف شد. "**Ractopamine** ماده دارویی مورد استفاده در برخی از کشورهاست که برای رشد اندامها در خوک و گاو استفاده می شود."

برخی کشورها از این ترکیبات برای مصارف غیر درمانی فقط برای رشد استفاده می کنند، که از لحاظ ایمنی مواد غذایی توصیه نمی شود. بنابراین توافقی برای حداکثر حد باقی مانده (**MRL**) **ractopamine** انجام نشد. به طوری که در جلسه بعدی کمیسیون این موضوع ادامه خواهد یافت.

بر اساس نظر ریاست جلسه، کشورها یک گروه غیر رسمی تحت عنوان **FOTC (friends of chair)** که شامل ۱۱ کشور برزیل ، چین ، کانادا، اتحادیه اروپا ، غنا ، ژاپن ، مکزیک ، نروژ، آفریقای جنوبی ، تونس ، آمریکا و دو بخش خصوصی **IFAH** و **CI** تشکیل دادند. و در این زمینه مذاکرات زیادی صورت گرفت. برخی از کشورها از جمله چین و اتحادیه اروپا معتقد بودند میزان **MRL** باید توسط **JECFA** و **CCRVDF** ارزیابی مجدد و شفاف سازی شود ، از طرفی پیشنهاد شد این حد پذیرفته شده، اما مسائل ایمنی و میزان باقیمانده آن در بافتهای حساس حیوان در نظر گرفته شود . بدین

ترتیب اجماع مورد نظر کمیسیون انجام نشد و رئیس کمیته پیشنهاد رای گیری (به صورت مخفی) در قالب دو نظرا مطرح کرد، ۱ بر اساس ۷ مرحله گذشته و یافته های موجود در همین اجلاس تصمیم گیری انجام شود ۴ بر اساس نظر کشورهای مخالف پذیرش پیش نویس MRL ادامه پیدا نکند (discontinue) که بعد از رای گیری به صورت مخفی از کشورها از ۱۳۶ رای کل ، ۵۶ رای موافق و ۶۸ رای مخالف و ۹ رای ممتنع اعلام و مقرر شد کمیسیون پیشنهاد تدوین میزان برای راکتوپامین در گوشت خوک و گاو را در این اجلاس تصویب نکرده و وضعیت پیش نویس در همان مرحله (step 8) باقی بماند.

ایران نیز به دلیل اینکه این ماده، نه در کشور ثبت شده و نه استفاده می شود، با توجه به نظرات سازمان دامپزشکی در گروه کشورها با رای مخالف (آلبانی، ارمنستان، بلاروس، چین، کروات، مصر، هند، عراق، سوئیس، نروژ، اتحادیه اروپا (۲۷)....) قرار گرفت.

موارد مطرح شده توسط کمیته های کدکس و گروههای کاری ویژه (دستور کار ۱۰)

- تدوین راهنما برای قابلیت ردیابی و ردیابی محصول، پیشنهاد شد کمیته CCFICS بررسی و از طریق سیستم های ملی کنترل مواد غذایی به عنوان موضوع جدید مطرح گردد.
- **استانداردهای خصوصی:** توسط نماینده WTO بخصوص در رابطه با SPS و استانداردهای خصوصی توضیحاتی داده شد (غالب کشورهای در حال توسعه، وجود استانداردهای خصوصی شامل استاندارد های حاکم بر سوپر مارکت ها، کارخانجات و غیره را غیر ضروری و عامل توقف روند رو به رشد و کیفی استاندارد ها دانسته و از طرفی تقریباً کلیه کشورهای پیشرفته حذف چنین استاندارد هایی را عامل کاهش کیفیت و منافع مصرف کنندگان میدانستند) و کمیسیون بر همکاری کدکس با سازمانهای مربوط مثل OIE, IPPC, WTO در این خصوص تاکید کرد و از سازمانهای تنظیم کننده استانداردها دعوت نمود به عنوان ناظر در اجلاسهای کدکس شرکت کنند.

مسائل مالی و بودجه ای (دستور کار ۱۱)

توسط نمایندگان FAO/WHO مسائل بودجه ۴۰۱۱ و ۲۰۱۰ و ۴۰۱۳ و ۲۰۱۲ بررسی شد و به موارد ذیل اشاره گردید:

نماینده FAO متذکر شد برنامه بودجه کنفرانس فائو، به اواسط سال دوم دوره دوساله منتقل شد و قطعنامه ای جهت اندوخته طرح دوساله بعدی مورد بررسی قرار دارد که ، در مقایسه با پیشنهاد ۴۰۱۲ ۲۰۱۳ ، بودجه در سطح واقعی حمایت نمیگردد ، و سازمان باید به منظور بهینه سازی و اثر بخشی میزان ۳/۴ از ۱ میلیارد دلار را ذخیره نماید که چنین صرفه جویی در بهره وری در درجه اول باید در سطح دولت ها رخ دهد همچنین به نیاز ارائه بودجه کافی برای اعضای تنظیم کننده استانداردها مثل کنوانسیون بین المللی گیاهپزشکی و کدکس) و کاربران FAO.... تاکید شد.

نماینده WHO نیز بر حمایت کامل استاندارد Codex و دبیرخانه آن راتایید کرد و متذکر شد که سطح بودجه برای کدکس در WHO پایدار است ، که ۲۰ درصد بودجه عادی، ۸۰ مشارکتهای داوطلبانه و ۸۵ درصد از بودجه تعیین شده است . همچنین اشاره کرد فعالیت های FAO در تنظیم استاندارد ها بیشتر مربوط به جنبه های کیفیت و ایمنی است در حالی که WHO بر جنبه های سلامت انسان، تمرکز دارد . برخی از هیئت های نمایندگی بیان داشتند صرفه جویی در بودجه کدکس ، به منظور سرمایه گذاری در فعالیت های کدکس است ، ولی موجب فزایش تقاضا در برنامه اختصاصی کدکس میشود . کمیسیون نیز بر ساختار بودجه این دو سازمان و اهمیت صرفه جویی جهت بهره وری مناسب اشاره کرد و از حمایت FAO و WHO و کشورهای عضو تشکر نمود و از FAO ، WHO و کشورهای عضو دعوت کرد، مشاوره های علمی ایمنی مواد غذایی را در اولویت قرار دهند.

برنامه استراتژیک کدکس (دستور کار ۱۲)

کمیسیون بر شصت و پنجمین جلسه کمیته اجرایی و بررسی برنامه استراتژیک کدکس برای سالهای ۴۰۱۳ ۲۰۰۸ اشاره کرد و مباحثی نظیر نحوه تدوین (مرحله سریع تدوین) مطرح شد . همچنین اعلام داشت در آخرین کمیته اجرایی برنامه استراتژیک ۴۰۱۹ ۲۰۱۴ ارائه شده و در دست بررسی است.

گزارشات سایر سازمانهای بین المللی (ناظرین) به کمیسیون کدکس غذایی (دستور کار ۱۳)

سازمانهای بین المللی که به کمیسیون گزارش ارائه دادند شامل :

World Organization for Animal Health (OIE),

World Trade Organization (WTO)

-International Atomic Energy Agency (IAEA)

International Organization of Vine and Wine (OIV)

International Organization for Standardization (ISO)

در این بخش به گزارش ISO ,WTO اشاره خواهیم نمود.

World Trade Organization (WTO)

نماینده WTO (World Trade Organization) به عنوان ناظر در کدکس از وضعیت ایمنی مواد غذایی در تجارت مواد غذایی ، برگزاری کارگاههای آموزشی برای مناطق جغرافیایی مختلف در سال ۲۰۱۱، و راه اندازی سیستم های جدید اطلاعاتی آنلاین SPS از طریق (NSS) برای اعضای کشورها و پیاده سازی و اجرای اولویت های SPS با همکاری سه سازمان استاندارد سازی گزارشی ارائه کرد و مطرح نمود که بحث مربوط به استانداردهای خصوصی و ترویج تبادل اطلاعات در میان نهادهای مختلف و ترویج SPS. در اکتبر سال ۲۰۱۱ کمیته SPS با نظر اجماع پیگیری، خواهد شد.

International Organization for Standardization (ISO)

دبیر کمیته فنی فرآورده های غذایی ISO / TC34 گزارش داد که بیش از ۸۰۰۰ استاندارد در بخش مواد غذایی وجود دارد که مطابق با اصول مندرج در رفع موانع فنی تجاری WTO (TBT) با ویژگی شفافیت ، باز بودن و بیطرف بودن و اجماع ، تدوین شده است . همچنین در خصوص حمایت های ISO به کشورهای در حال توسعه به منظور مشارکت بهینه ، حضور در جلسات ISO، ظرفیت سازی برای استفاده و پیاده سازی استانداردهای ISO و مشارکت مصرف کنندگان ، مواردی ذکر شد و عنوان کرد کار گاه آموزشی برای ماهیان و آبزیان در سپتامبر سال ۲۰۱۱ برگزار می شود و نمایندگان FAO، Codex، OIE حضور خواهند داشت. همچنین از امضای توافقنامه بین OIE و ISO در خصوص همکاری و حوزه منافع مشترک اطلاع داد.

موارد مطرح شده از WHO/FAO (دستور کار ۱۴)

گزارش سالانه WHO / FAO و منابع مالی اعتباری Trust Fund به منظور افزایش مشارکت در کدکس توسط نماینده مرتبط ایراد شد و عدم اولویت برخی از کشورها برای استفاده از مزایای Trust Fund مورد بحث قرار گرفت. در این خصوص نماینده WHO سیاست تدوین شده را توضیح و عنوان کرد عمدتاً کشورها بر اساس موقعیت اقتصادی از این منابع استفاده می نمایند که ایران جزو کشورهای واجد شرایط قرار نگرفته است.

پیشنهاد کشورها می که در این طبقه بندی قرار ندارند منجمله ایران این بوده است که باید به

مسائل دیگری نیز در تخصیص منابع مالی توجه شود. که از جمله به موارد زیر اشاره شد.

- لازم است میزان مشارکت شرکت کنندگان در اجلاس، دانش فنی و اثر گذاری آنها در طی اجلاس ها مورد ارزیابی قرار گیرد.
- تعهد دولت ها مبنی بر پیگیری جدی و مستمر از حضور افراد متخصص و مرتبط با موضوع نیز ارزیابی گردد.
- چنانچه موضوع مورد بحث از الویت های برجسته و مهم کشورها است، در تخصیص منابع بازنگری شود.
- ایجاد شرایط برای مشارکت موثر تر کشورهای در حال توسعه در اجلاس کدکس در این خصوص ارزیابی و تشویق دولتها و کارشناسان، تخصیص منابع مالی از جمله انگیزش های مهم در مشارکت مستمر کشورهای در حال توسعه می گردد.

ظرفیت سازی:

نماینده FAO از ارائه لیست پروژه ها و برنامه های هر دو سازمان WHO/FAO در سطح ملی و بین المللی خبر داد.

انتخاب رئیس، نایب رئیس و اعضای کمیته اجرایی (دستور کار ۱۵)

تا پایان اجلاس سی و پنجم کمیسیون کدکس غذایی انتخابات صورت گرفت و:

- آقای Dave از هند به عنوان رئیس
- آقای GODEFROY (کانادا)، خانم OCHIENG PERNET (سوئیس) و آقای SEFA-DEDEH (غنا) به عنوان نایب رئیس انتخاب شدند.

ایران نیز در انتخابات کاندیدها و نمایندگان منتخب، شرکت نمود.

کشورهای هماهنگ کننده و نمایندگان کمیته اجرایی نیز معرفی گردیدند:

Members of the Executive Committee:

Africa: Kenya , **Asia:** China, **Europe:** France

Latin America & the Caribbean: Jamaica , **Near East:** Tunisia

, **North America:** The United States of America , **South-West Pacific:**

Australia

Coordinating Committee:

Africa: Cameroon , **Asia :** Japan , **Europe:** Poland

Latin America & the Caribbean: Costa Rica , **Near East:** Lebanon

North America & South-West Pacific: Papua New Guinea

تعیین کشور های میزبان و یا کمک میزبان co-host کمیته های کدکس (دستور کار ۱۶)

کشور کلمبیا برای میزبانی کمیته شکر، کشور هلند با همکاری گرجستان برای کمیته هماهنگی اروپا و پاناما به عنوان کمک میزبان سوئیس برای گروه کاری ویژه خوراک دام معرفی شدند. همچنین اطلاع داده شد، گروه کاری ویژه برای مقاومت ضد میکروبی فعالیت خود را به پایان رسانده و باید منحل اعلام گردد.

سایر موارد نظیر گنجاندن کمیته نانو تکنولوژی جزو کمیته کدکس و شرح وظیفه کمیته میوه ها و سبزی های تازه نیز به عنوان دستور کار ۱۷ مطرح شد .

در پایان اجلاس خانم **Karen Hulebak** رئیس اجلاس CAC ، از کشور های عضو به خاطر مشارکت ، ممارست و انجام کار تخصصی تسهیل موانع تجاری تشکر و قدردانی نمودند. و اعلام شد که اجلاس آتی کمیسیون کدکس غذایی ۴ ۲ جولای سال ۲۰۱۲ در کشور ایتالیا- شهر رم ، برگزار خواهد شد .

نتیجه گیری

این اجلاس یکی از پرکارترین و حساس ترین اجلاس سیاستگذاری کدکس بود که اکثر کشورهای عضو شرکت کرده بودند و برای اولین بار بود که کشور جمهوری اسلامی ایران با هیات بلند پایه ۶ نفره به رهبری رئیس سازمان استاندارد و با حضور نماینده ایران در فائو از ایتالیا، معاون تحقیقاتی وزارت جهاد کشاورزی، کارشناسان استاندارد، نماینده ای از بخش خصوصی در اجلاس کدکس شرکت نمودند. که با حضور فعال خود توانستند نظرات کشورمان را در راستای مشارکت در تدوین استاندارد های بین المللی غذایی اعمال نمایند. به موجب این مشارکت فعال پس از پایان اجلاس، رئیس آتی اجلاس کمیسیون کدکس آقای " سن جی داو" به صورت کتبی از هیات ایرانی تشکر نمودند. بنابراین در خاتمه تاکید می گردد، حضور کارا، اثر بخش و موثر در تدوین استاندارد های بین المللی، مستلزم اعزام مسئولان ذیربط و نمایندگان صاحب نظر در نشست های بین المللی می باشد.